

ЦУПКО ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ

**Директор Харківського інституту
інженерів комунального будівництва
(1954-1960 рр.)**

ЦУПКО ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ (1902–1960 рр.)

Директор ХПКБ (1954–1960 рр.)

Кандидат технічних наук, доцент

Завідувач кафедри будівельного виробництва (1954–1960 рр.)

Цупко Василь Григорович народився у ст. Дебальцево Єкатеринославської губернії (Луганської обл.) 7 січня 1902 р. Батько працював машиністом на залізниці.

1919–1921 рр. – кочегар Донецького залізничного депо, ст. Дебальцево.

1921–1923 рр. – студент робочого факультету Харківського технологічного інституту (ХТІ).

1923–1929 рр. – студент інженерно-будівельного факультету ХТІ.

1927–1929 рр. – виконроб Окркомхозу, м. Харків.

1929–1931 рр. – асистент, аспірант, декан інженерно-будівельного факультету Харківського інженерно-будівельного інституту (зараз – Харківський національний університет будівництва та архітектури).

1931–1933 рр. – заступник начальника проектно-конструкторського бюро, м. Нікополь Дніпропетровської обл.

1933–1935 рр. – старший науковий співробітник Інституту споруд, м. Харків.

1935–1937 рр. – начальник, головний інженер УВБР 107 Київського військового округу, м. Славута Вінницької обл.

1937–1940 рр. – начальник, головний інженер БУ № 2 будівельного тресту № 26; заступник головного інженера будівельного тресту № 26.

1940–1941 рр. – начальник технічного відділу Водоканалтресту, м. Харків.

1941–1944 рр. – начальник, головний інженер відділу комунального будівництва заводу 135 та № 23 НКАП, м. Харків, м. Молотов (м. Пермь), м. Москва, м. Харків.

1944–1946 рр. – головний інженер ОБМЧ 301 Наркомжитлоцивільбуду, м. Харків.

1946 р. – старший викладач кафедри будівельного виробництва ХІБІ.

1947–1949 рр. – доцент кафедри будівельного виробництва.

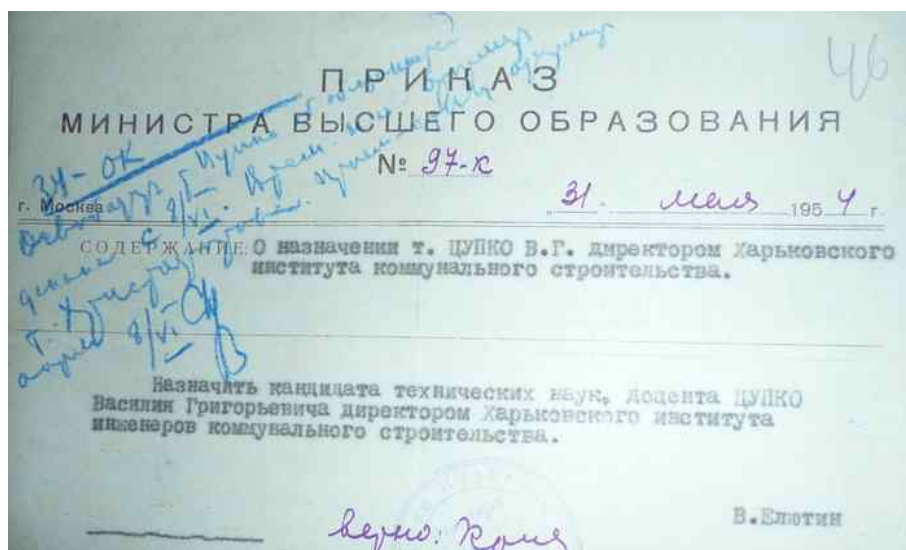
1949 р. – затверджено вчене звання доцента кафедри будівельного виробництва.

1949–1952 рр. – призначено деканом санітарно-технічного факультету.

1951 р. – після захисту дисертації за темою «Дослідження методів виготовлення та монтажу армокам'яних та залізобетонних елементів настила перекриття цивільних будівель» присвоєно вчений ступінь кандидата технічних наук.

1952 р. – декан гідротехнічного факультету ХІБІ, доцент кафедри організації та економіки будівництва.

У 1954 р. у ХІКБ з'являються нові кафедри – архітектури та будівельного виробництва. Останню очолив В. Г. Цупко, викладав курс «Організація будівельного виробництва». 31 травня 1954 р. Василя Григоровича Цупка було призначено директором ХІКБ [1, 3, 5, 6].

Залікувавши повоєнні рани, ХІКБ в період директорства В. Г. Цупка зробив перші помітні кроки на шляху свого розширення. У 1954 році починається будівництво навчально-лабораторного електромеханічного корпусу площею 1322,2 м² (введено в експлуатацію у 1963 р.), а в 1956 р. відбуваються зміни і в напрямку підготовки фахівців. Економічний факультет ХІКБ все більше уваги починає приділяти підготовці інженерів-економістів для будівельної галузі (на відміну від колишньої орієнтації на комунальне господарство), яка розвивалася дуже швидкими темпами.

Саме у цей період (у 1956 р.) розпочинає свою історію рух студентських будівельних загонів ХІКБ.

Перший студентський будівельний загін інституту, 1956 р.

У цьому ж році відбувся перший випуск іноземних студентів (інженерів-містобудівників) – чотирьох громадян Польщі та Румунії. Починає свою діяльність факультет заочного навчання, який без відриву від виробництва готує фахівців міського будівництва і господарства, економіки та організації міського господарства, економіки та організації будівництва.

У 1957 р. у ХІКБ навчалося 1670 студентів, 244 випускники навчального закладу поповнили лави фахівців галузі.

У 1958 р. в інституті було введено вечірню форму навчання на трьох факультетах: будівельному, інженерно-економічному та міського електротранспорту, а через рік вечірнє відділення ХІКБ було реорганізоване у вечірній факультет.

31 жовтня 1958 р. достроково був введений в експлуатацію новий навчальний корпус, в якому зараз працює кафедра інженерної екології. У цокольному поверсі цього корпусу студенти отримали справжній спортивний зал з душовими. Збільшилася кількість викладачів – у 1958/59 навчальному році педагогічний колектив інституту налічував 132 особи.

Можна зазначити, що період директорства В. Г. Цупка знаменується суттєвими організаційними змінами в інституті, що безсумнівно є свідченням значного особистого внеску директора у підготовку фахівців комунальної галузі [4, 5, 6].

Площа ім. Держинського, м. Харків, 1950-ті роки

ВИБРАНА БІБЛІОГРАФІЯ ПРАЦЬ В. Г. ЦУПКА

1930

Цупко В. Г. **Особенности** статического расчёта многостержневых статически неопределимых систем / В. Г. Цупко. – [Б. м. : б. и.], 1930. – *

1938

Цупко В. Г. **Скоростное** строительство и оперативное планирование, контроль и учёт выполнения строительных работ / В. Г. Цупко. – [Б. м. : б. и.], 1938. – *

1945

Цупко В. Г. **Изготовление** и монтаж щитков сухой штукатурки / В. Г. Цупко. – [Б. м. : б. и.], 1945. – *

1948

Цупко В. Г. **Исследование** методов изготовления и монтажа армокаменных и железобетонных элементов настила перекрытий гражданских зданий / В. Г. Цупко. – [Б. м. : б. и.], 1948. – *

Цупко В. Г. **Строительные** конструкции из местных строительных материалов / В. Г. Цупко. – [Б. м. : б. и.], 1948. – *

1956

Цупко В. Г. **Практика** по-новому : [для студентов ХИИКСа введен новый порядок прохождения производственной практики] / В. Г. Цупко // Красное знамя. – 1956. – 2 июня.

1958

Цупко В. Г. **Учитывать** сезонность производства / В. Г. Цупко // Вестник высшей школы. – 1958. – № 11. – С. 3–34.

1959

Методические указания по составлению курсового проекта по организации и планированию строительства : для 5 курса факультета ГСХ и 4 курса спец. ЭЭОС / Харьков. ин-т инж. коммун. стр-ва ; сост. В. Г. Цупко. – Харьков : ХИИКС, 1959. – *

1961

Цупко В. Г. **О перспективном** планировании поточного жилищного строительства / В. Г. Цупко // Строительство и архитектура. – 1961. – № 1. – С. 160–165.

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО В. Г. ЦУПКА

1. Цупко Василий Григорьевич. – Архив Харьковского национального университета радиоэлектроники, личное дело.

2. Цупко Василий Григорьевич // Записки архитектора / П. Е. Шпара. – Киев : Будивэльник, 1988. – С. 78.

3. Цупко Василий Григорьевич [Электронный ресурс] // История Харьковского технологического института в лицах : биобиблиогр. указатель / Научная библиотека НТУ «ХПИ». – Электронные текстовые данные. – Режим доступа: http://library.kpi.kharkov.ua/PREPODAVATELY/PR_%D0%9B.html, свободный. – (дата обращения: 14.11.2016). – Загол. с экрана.

4. Цупко Василий Григорьевич // Служение Отечеству и долгу : очерки о жизни и деятельности ректоров харьковских вузов (1805–2004 годы) / под общ. ред.: В. И. Астаховой, Е. В. Астаховой ; [редкол.: В. И. Астахова и др.] ; Народная укр. акад. – Харьков : Изд-во НУА : Золотые страницы, 2004. – С. 521–522. – (Харьковский биографический словарь).

5. Цупко Василь Григорович // Харківська державна академія міського господарства / [редкол.: Т. П. Єлісеєва, О. Л. Рябченко, Н. П. Тріпутіна та ін. ; гол. ред. Г. В. Стадник]. – Харків : Золоті сторінки, 2002. – С. 63, 64, 65, 124, 128.

6. Цупко Василь Григорович // Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова : монографія / [керівн. вид. проекту В. М. Бабаєв ; редкол.: Л. М. Шутенко, Г. В. Стадник, Т. П. Єлісеєва та ін.]. – Харків : Золоті сторінки, 2012. – С. 24, 134, 138, 140, 163, 301, 312.